

Autoreferat

I. Imię i nazwisko

Michał Krzysztof Owecki

II. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- 1 Dyplom Lekarza z Wyróżnieniem** – Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2000 r. (zał. A.II.1)
- 2 stopień naukowy:** doktor nauk medycznych w zakresie medycyna – Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2006 r.
Rozprawa doktorska pt.: „Polimorfizm eksonu 4 genu NFKBIL 1 w populacji pacjentów chorych na stwardnienie rozsiane” (zał. A.II.2)

III. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

- 1 2001-2006** – studium doktoranckie, Katedra Neurologii, Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- 2 2001-2016** – lekarz Oddział Neurologii w Szpitalu Klinicznym im. Heliodora Święickiego w Poznaniu; rezydentura, następnie etat szpitalny
- 3 2016 - nadal** – adiunkt, Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

IV. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

1. Osiągnięcie naukowe – rozprawa habilitacyjna:

Monografia naukowa: Michał K. Owecki, *Twórczo i odtwórczo. Recepcja wiedzy o padaczce na łamach polskich czasopism ogólnolekarskich w latach 1818–1910*, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2024, ss. 355. (zał. I.1, I.2)

Recenzenci wydawniczy:

dr hab. Walentyna Korpalska, em. prof. UMK

dr hab. Maria Łukasik, prof. UMP

Omówienie osiągnięcia

Zarys problemu

W XIX w. miał miejsce proces wyodrębniania się z interny i psychiatrii nowej specjalizacji: neurologii. W konsekwencji domeną neurologiczną stała się między innymi epilepsja, wcześniej stanowiąca przedmiot zainteresowania psychiatrów. Równolegle postępujący dynamiczny rozwój nauk biologicznych, fizyki, chemii i techniki umożliwił lepsze poznanie zjawisk leżących u podłoża padaczki, a także negację wielu wcześniejszych spekulatywnych koncepcji o genezie i mechanizmach tej choroby. Można bez wahania uznać XIX stulecie za wiek narodzin nowoczesnej epileptologii.

W literaturze polskiej prace poruszające zagadnienie udziału polskich lekarzy w rozwój epileptologii są bardzo nieliczne; mają one w zasadzie wyłącznie charakter przyczynkowy¹. Problematyka ta w bardzo ograniczonym wymiarze przedstawiona została również w niektórych polskich monografiach i podręcznikach. Przede wszystkim, pieczołowicie opracowana „Bibliografia padaczki 1543–2000 w pracach autorów polskich i zagranicznych publikujących w Polsce” Jerzego Majkowskiego, dotychczas najobszerniejsze rodzime dzieło ekskluzywnie poświęcone epilepsji,

¹ Np.: B. Błaszczyk, Świąta choroba czyli historia padaczki, „Studia Medyczne Akademii Świętokrzyskiej” 2003, t. 1, s. 209–212; E. Stocki, Epilepsja – padaczka. Miano chorobowe w ciągu wieków (kartka z dziejów mianownictwa lekarskiego), „Wiadomości Lekarskie” 1972, t. XXV, nr 9, s. 831–833. Ponadto – anglojęzyczne teksty polskich autorów, np.: C. Siemianowski, Epilepsy in the Old and New Testament, „Epileptologia” 1998, t. 6, s. 35–39; K. Owczarek, J. Jędrzejczak, Christianity and epilepsy, „Neurologia Neurochirurgia Polska” 2013, t. 47, nr 3, s. 271–277; K. Owczarek, Treating epilepsy: A review of Polish historical sources, „Epilepsy and Behavior” 2011, t. 22, nr 2, s. 226–230.

stanowi jedynie bogate źródło literaturowych tropów, ale pozbawione jakiegokolwiek komentarza. Również Eufemiusz Herman w „Historii neurologii polskiej” zaangażowaniu polskich lekarzy w proces współtworzenia epileptologii na naszych ziemiach poświęcił niewiele uwagi. Z kolei doskonałe dzieło Jana Wnęka, omawiające kwestię recepcji wiedzy światowej przez polskich medyków, ze względu na rozległość podjętego zagadnienia aspekty związane z epileptologią przedstawia z konieczności w ograniczonym wymiarze. Również „Dzieje medycyny w Polsce” pod redakcją Wojciecha Noszczyka, imponująca praca zbiorowa polskich historyków medycyny, kwestie rozwoju epileptologii na naszych ziemiach z oczywistych przyczyn porusza niejako na marginesie głównych treści.

Zdecydowanie brakuje zatem polskich prac syntetycznych, ale także analitycznych, które w krytyczny sposób prezentowałyby wiedzę o padaczce, reprezentowaną przez polskich lekarzy w okresie wyodrębniania się neurologii. Nie istnieją też żadne prace konfrontujące poglądy polskiego środowiska medycznego ze stanem wiedzy reprezentowanej przez wiodące wówczas ośrodki epileptologii. Podobnie, trudno o publikacje ilustrujące przekonania polskich medyków o patogenezie i patomechanizmach padaczki, a także prac krytycznie opisujących praktykowane przez nich w XIX w. formy diagnozowania i leczenia tej choroby. Nie istnieją ponadto prace, które omawiałyby metody i dynamikę transferu zachodniej wiedzy o padaczce, zwłaszcza uwzględniających rolę prasy ogólnomedycznej w propagowaniu najnowszych informacji oraz w naukowym dyskursie lekarzy.

Celem rozprawy jest przede wszystkim uzupełnienie tej luki, istotnej dla historii neurologii i epileptologii polskiej, historii medycyny polskiej, po części również historii prasy polskiej. Jest nim również krytyczna ocena udziału polskich badaczy w rozwoju epileptologii światowej, analiza znaczenia ich dorobku naukowego w kontekście globalnym, a także konfrontacja wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych lekarzy polskich z prezentowanymi przez lekarzy Zachodu.

Kontekst badań

Historia epileptologii obficie prezentowana we współczesnej obcojęzycznej literaturze przedmiotu (m.in. autorstwa Mervyna Eadie’go, Owesei’a Temkina, Petera Wolfa, Simona Shorvona, Waltera Friedlandera) zasadniczo pomija wątek polski. Jedynym wyjątkiem pozostaje uznanie dla badań Adolfa Becka, akcentowane przez niektórych autorów zagranicznych (np. Antona Coenena, Carlo Tassinarięgo, Simona

Shorvona²). Brak państwowości polskiej w okresie zaborów oraz wtórna do niego trudna sytuacja szkolnictwa wyższego na ziemiach polskich istotnie ograniczała (a okresowo uniemożliwiała) działalność badawczą polskich uczonych. W XIX w. nie powstał też żaden polskojęzyczny podręcznik chorób nerwowych (z wyjątkiem monografii o chorobach psychicznych Bartłomiej Frydrycha z 1845 r.), podobnie żaden z polskich uczonych nie zaistniał w wiodącej wówczas literaturze epileptologicznej.

Wobec powyższego kontekstu uprawniony mógłby wydawać się pogląd, iż polscy lekarze XIX w. nie uczestniczyli w pracach badawczych nad patogenezą, patofizjologią, symptomatologią i terapią padaczki, a w szerszej perspektywie, że reprezentowana przez nich wiedza z zakresu epileptologii istotnie odbiegała ona od tej, która powstawała w najważniejszych wówczas ośrodkach zachodnich. Również można byłoby podawać w wątpliwość praktyczne umiejętności polskich medyków, opiekujących się pacjentami z padaczką. W takiej interpretacji, polscy lekarze znaleźliby się na antypodach epileptologii.

W badaniu zarysowanych powyżej problemów należało zatem sięgnąć do wiodącej wówczas światowej literatury epileptologicznej, stanowiącej tło dla rozstrzyganych problemów. Z tego względu sięgnąłem po podręczniki luminarzy epileptologii XIX w., między innymi takich jak Antoine Portal, Louis Delasiauve, Jean-Martin Charcot, Marshall Hall, Edward Sieveking, James Prichard, James Copland, Manuel Echeverria, William Gowers, Moritz Romberg, Hermann Oppenheim, Ludwig Hirt, Wilhelm Erb, Otto Binswanger. Ich prace, a także artykuły z obcojęzycznej prasy medycznej innych czołowych dziewiętnastowiecznych znawców problematyki epilepsji (np. Emila du Bois-Reymonda, Charlesa-Édouarda Brown-Séquarda, Alberta Eulenburga, Johna Hughlingsa Jacksona) stały się punktem odniesienia, który skonfrontowano z wiedzą prezentowaną przez polskich lekarzy.

Wgląd w treść i ewolucję poglądów polskich medyków umożliwiło mi studium polskiej pracy lekarskiej XIX w. W tym celu sięgnąłem po polskojęzyczne czasopisma ogólnolekarskie wydawane na ziemiach polskich pod zaborami: „Pamiętniki Towarzystwa Lekarskiego Wileńskiego”, „Dziennik Medycyny, Chirurgii i Farmacji”, „Pamiętnik Lekarski Warszawski”, „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego

² A. Coenen, E. Fine, O. Zayachkivska, Adolf Beck: a forgotten pioneer in electroencephalography, „Journal of the History of the Neurosciences” 2014, t. 23, z. 3, s. 276-286; C. A. Tassinari, An electroencephalographer recalls the history of the Federation on the 70th anniversary of its journal, „Clinical Neurophysiology” 2019, t. 130, z. 12, s. 2258-2263; S. Shorvon, The Idea of Epilepsy. A Medical and Social History of Epilepsy in the Modern Era (1860-2020), Cambridge 2023, s. 212.

Warszawskiego”, „Tygodnik Lekarski”, „Klinikę”, „Gazetę Lekarską”, „Medycynę”, „Kronikę Lekarską”, „Rocznik Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego”, „Przegląd Lekarski” oraz „Nowiny Lekarskie”.

Na łamach tych periodyków polscy lekarze publikowali prace podejmujące problematykę padaczki: oryginalne, pogładowe, a także streszczenia artykułów zagranicznych. Niezwykle cenną okazała się analiza publikowanych w niektórych z tych czasopism protokołów z posiedzeń lekarskich towarzystw naukowych, przede wszystkim Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego, Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego.

Tak przyjęta metoda pracy pozwoliła mi na sformułowanie szeregu obserwacji i wniosków, wprowadzonych przeze mnie po raz pierwszy do polskiej literatury przedmiotu i wcześniej w niej nieobecnych. Przedstawiam je w dalszej części niniejszego omówienia. Według mojej wiedzy moje badania zasługują na miano nowatorskich, odsłaniają bowiem fakty istotne dla historii rozwoju epileptologii, neurologii, mózgu oraz nauk o zdrowiu na ziemiach polskich, dotychczas przez nikogo nieopracowane lub nieopublikowane w naszym piśmiennictwie. Ponadto uzupełniają one brak prac naukowych, traktujących o poglądach lekarzy XIX i początku XX w., zarówno wybitnych reprezentantów nauki, jak i zapracowanych doktorów z prowincji, jakie prezentowali wobec problematyki patogenezy, diagnostyki oraz terapii padaczki. Według mojej wiedzy w literaturze polskiej nie pojawiła się dotąd podobna pozycja, podejmująca zagadnienia omówione w mojej rozprawie habilitacyjnej.

Struktura pracy i zagadnienia centralne

Rozdział wstępny monografii stanowi wprowadzenie do dalszych jej części. Przedstawiłem w nim problemy badawcze i zakres opracowania, omówiłem metodykę prowadzonych przeze mnie badań, a także stan badań nad historią epileptologii w Polsce.

W **rozdziale pierwszym** pracy przedstawiłem historię koncepcji patogenezy padaczki od czasów najdawniejszych, tj. od cywilizacji mezopotamskiej, do okresu objętego badaniem, tj. do pierwszej połowy XIX w. W ten sposób zobrazowałem ewolucję rozumienia padaczki oraz interpretowania jej objawów. Wyszedłem zatem od założeń supranaturalistycznego podłoża epilepsji, następnie omówiłem teorię humoralną, koncepcje jatrofizyczne, by ostatecznie przedstawić odkrycie zjawiska pobudliwości nerwów oraz początki elektrofizjologii. W tej części rozprawy

zakwestionowałem, według mojej wiedzy jako pierwszy spośród polskich autorów, podgląd, zgodnie z którym średniowieczni medycy epilepsję zrównywali z opętaniem. Taka wykładnia pojawia się w niektórych współczesnych pracach rodzimych badaczy³. Zilustrowałem również stan wiedzy o aspektach klinicznych epilepsji, jaki panował w momencie otwierającym okres poddany analizie. Dla przygotowania tej części monografii sięgnąłem po całość *Corpus Hippocraticum* (traktat „O chorobie świętej” w przekł. Witolda Klingera, wszystkie pozostałe w tłum. angielskim), łacińską wersję wszystkich dzieł Galena, łacińskie manuskrypty autorów średniowiecznych i renesansowych (twórców takich jak m. in.: Paulus Aegineta, Constantinus Africanus, Gilbertus Anglicus, Avicenna, Petrus Diversus, Thomas Erastus), ponadto prace angielskie (np. Williama Cullena, Felixa Platera) i francuskie (np. Jeana Taxila, Samuela Tissota), a także anglojęzyczne monografie i artykuły autorów współczesnych (jak Harold Miller, Owsei Temkin, Charles Singer), w tym przekłady zapisków mezopotamskich. Wszystkie teksty angielskie i łacińskie, a także niemieckie (wykorzystane w dalszej części pracy) tłumaczyłem samodzielnie, teksty francuskie zaś z pomocą filologa języka francuskiego.

Opis stanu wiedzy o epilepsji z pierwszych dekad XIX w. stał się punktem wyjścia do dalszych rozważań.

W **drugim rozdziale** monografii przedstawiłem rozwój koncepcji patogenetycznych padaczki, jaki miał miejsce w okresie poddanym analizie, to jest w XIX w. oraz na przełomie XIX i XX w. Badaniem objąłem poglądy polskich lekarzy, konfrontując je z najnowszą ówczesną wiedzą, powstającą w wiodących ośrodkach rodzącej się neurologii i epileptologii, przede wszystkim francuskich, niemieckojęzycznych i anglojęzycznych. Dokonałem także analizy recepcji wiedzy zachodniej przez polskich lekarzy, jak również zakresu i tempa jej transmisji na ziemi polskie.

Omówiłem zatem dziewiętnastowieczne próby wyjaśnienia przyczyn epilepsji idiopatycznej, zwanej „samoistną” oraz podłoże padaczki sympatycznej i objawowej. Wyraźnie dostrzegalna okazała się ewolucja przekonań polskich lekarzy odnoszących się do predysponującego wpływu emocji, sfery seksualnej, przyrody (Księżyca, pogody) oraz urazów i rozmaitych chorób (w tym alkoholizmu i kiły). Jak wykazałem

³ Np.: K. Owczarek, J. Jędrzejczak, *Christianity and epilepsy*, „Neurologia Neurochirurgia Polska” 2013, t. 47, nr 3, s. 271–277. Praca jest co prawda tekstem anglojęzycznym lecz autorstwa polskich twórców.

w treści monografii, polscy medycy głosili poglądy tożsame z aktualnie wówczas panującymi na Zachodzie. Przedstawiłem również koncepcje naczyniopochodnego, zakaźnego, zapalnego, metabolicznego, dziedzicznego i wrodzonego podłoża padaczki, a także patofizjologii napadu. W omawianym okresie dominowało wśród medyków przekonanie o odruchowym charakterze reakcji epileptycznej, przede wszystkim następującej pod wpływem „zadrażnienia” struktur układu nerwowego przez dostatecznie intensywne czynniki prowokujące, o bardzo zróżnicowanej naturze. Równolegle, trwało poszukiwanie wyspecjalizowanego obszaru mózgowia, którego stymulacja miała generować napad. Polscy autorzy, tropem zachodnich uczonych, wskazywali na most, rdzeń przedłużony, ośrodki podkorowe i korę. Za sprawą doniesień zagranicznych, ale także własnych badań, pod koniec badanego przeze mnie okresu polscy medycy odrzucili ideę istnienia „ośrodka drgawkowego”, a jako miejsce wyjścia napadu wskazali korę mózgową.

W **rozdziale trzecim** szczegółowo przedstawiłem zasoby oraz rozwój wiedzy klinicznej, jaką o padaczce prezentowali polscy lekarze. Część tę otwiera podrozdział poświęcony rozpowszechnieniu epilepsji, oparty o szacunki formułowane w badanym okresie. Następnie omówiłem postępującą w XIX w. ewolucję postrzegania przez polskich lekarzy aspektów klinicznych padaczki: objawów oraz czynników prognostycznie istotnych dla tej choroby. Przedstawiłem ponadto kwestię nozologii i klasyfikacji epilepsji, jej poszczególnych postaci oraz ekwiwalentów. Szeroko zilustrowałem ponadto zagadnienie diagnostyki i różnicowania padaczki, w tym z zachowaniem symulacyjnym. Poruszyłem także aspekty pokrewne, jak trudności sądowo-lekarskie związane z rozpoznaniem epilepsji oraz zależności pomiędzy padaczką i innymi chorobami.

W **rozdziale czwartym** omówiłem progres, jaki miał miejsce w XIX w. w farmakoterapii padaczki. Zilustrowałem zatem liczne propozycje i schematy terapeutyczne, z wykorzystaniem substancji w XIX w. uznawanych za leki przeciwpadaczkowe. Bardzo wnikliwie przedstawiłem recepcję przez polskich lekarzy przełomowego odkrycia przeciw, jakim był pierwszego skutecznego leku przeciwpadaczkowego, soli bromu. Zrelacjonowałem ponadto farmakologiczne próby, czynione przez polskich lekarzy w celu uzyskania nowych środków przeciwdrgawkowych oraz sprawdzenia skuteczności preparatów już istniejących.

W **rozdziale piątym** przedstawiłem postępy w nefarmakologicznym leczeniu epilepsji, przede wszystkim za pomocą procedur chirurgicznych i

neurochirurgicznych. Wskazałem również na zakres działań, jakie w tym zakresie podejmowali polscy pionierzy neurochirurgii. Omówiłem ponadto metody alternatywne wobec farmakoterapii i chirurgii, jak wodolecznictwo, elektroterapia, leczenie za pomocą diety lub hipnozy.

W monografii skonfrontowałem wiedzę polskich lekarzy badanego okresu z koncepcjami obowiązującymi w ówczesnych wiodących ośrodkach rodzącej się epileptologii. Dokonałem także porównawczej oceny wybieranych przez nich rozwiązań praktycznych z tymi zalecanymi lub realizowanymi na Zachodzie. Dowiodłem ponadto wartości i nowatorstwa eksperymentów przeprowadzonych przez polskich badaczy. Między innymi, doświadczenia neurofizjologiczne Adolfa Becka miały charakter pionierski w skali światowej, czyniąc go prekursorem elektroencefalografii. Podobny charakter posiadały badania lokalizacyjne Jana Prusa. Z kolei, eksperymenty chirurgiczne Romana Barączas plasowały go w międzynarodowej czołówce luminarzy zabiegowej terapii epilepsji.

Wnioski końcowe

W monografii sprecyzowałem zakres udziału polskich lekarzy w tworzeniu zrębów rodzimej epileptologii oraz rolę, jaką prasa medyczna pełniła w tym procesie. Należy podkreślić, że według mojej wiedzy, wyniki moich badań są pierwszymi w literaturze, ponieważ po analizie dostępnej mi literatury mogę stwierdzić, iż kwestie te nie zostały dotychczas w polskiej literaturze przedmiotu omówione.

Udowodniłem zatem, według mojej najlepszej wiedzy jako pierwszy w literaturze, że najnowsze kliniczne i terapeutyczne informacje o padaczce docierały do polskich lekarzy na bieżąco, bez istotnych opóźnień. Polska prasa fachowa umożliwiała ów transfer najnowszej wiedzy. Periodyki redagowane przez rodzimych lekarzy i wydawana przez polskie środowiska medyczne w dominującej mierze dostarczały informacji poświęconych metod terapii padaczki. Artykuły przedstawiające treści zaczerpnięte z prasy zagranicznej, zazwyczaj w formie abstraktów, nierzadko lakonicznych, zawierały najistotniejsze i najważniejsze wiadomości praktyczne. Prace polskich autorów, choć mniej liczne, częściej dotyczyły zagadnień klinicznych i kazuistyki. Polska prasa medyczna w poddanym analizie okresie odegrała kluczową rolę w propagowaniu wśród lekarzy XIX w. aktualnej wiedzy klinicznej z zakresu epileptologii.

W pracy przedstawiłem ponadto analizę tematyki artykułów poświęconych padaczce, jakie publikowano w polskich periodykach ocenianego okresu. Oszacowałem częstość, a także dynamikę ukazywania się w tych czasopismach artykułów omawiających poszczególne problemy epileptologii. Również to zagadnienie, według mojej wiedzy, zostało wprowadzone przeze mnie do polskiego piśmiennictwa po raz pierwszy.

Podobnie, jako pierwszy dowiodłem również, że udział polskich badaczy w rozwoju epileptologii pozostawał merytorycznie ważny, a prowadzone przez nich eksperymenty teoretyczne i terapeutyczne reprezentowały wysoki, światowy poziom. Wykazałem ponadto, według mojej wiedzy po raz pierwszy w polskim piśmiennictwie, iż działalność badawcza polskich uczonych i lekarzy XIX w. jakościowo nie odbiegała od aktywności naukowej realizowanej w wiodących wówczas ośrodkach na świecie, była natomiast ograniczona ilościowo. Wyeksponowanie przeze mnie osiągnięć Prusa i Barączy stanowi jedyne dotychczas w polskiej literaturze przedmiotu omówienie wkładu tych zapomnianych eksperymentatorów w rozwój polskiej i światowej epileptologii.

Wskazałem także źródła oraz kierunki przepływu wiedzy polskich lekarzy o padaczce. Poczynione przeze mnie poszukiwania literaturowe nie ujawniły podobnych prac polskich autorów, poświęconych temu zagadnieniu. Informacje posiadane przez nich pochodziły z prasy zagranicznej (przede wszystkim niemieckojęzycznej), rzadziej z prelekcji wysłuchanych podczas zagranicznych lub krajowych (tj. w obrębie danego zaboru, lecz poza ziemiami polskimi) kongresów lekarskich, wreszcie – sporadycznie z zagranicznych staży i podróży naukowych.

Perspektywy dalszych badań

Niewątpliwie dalszych badań wymaga doprecyzowanie wpływu, jaki na światową epileptologię wywarły najistotniejsze osiągnięcia polskich uczonych. Na przykład, burzliwą dyskusję w latach dziewięćdziesiątych XIX w. wzbudziły neurofizjologiczne eksperymenty Adolfa Becka. O ile jednak z reguły we współczesnych publikacjach podnoszona jest kwestia sporu o pierwszeństwo dokonanego przez Becka odkrycia, o tyle pogłębionej oceny wymaga jej recepcja na Zachodzie oraz konsekwencje, jakie przyniosło ono dla postępu badań nad funkcjami mózgu.

Uważam, że na analizę zasługuje również wpływ, jaki na rozwój epileptologii i neurologii polskiej wywarły narodziny doktryny neuronu. Nowa koncepcja zaproponowana przez Santiago Ramóna Cajala w 1888 r. stanowiła bowiem przełom w myśleniu o organizacji oraz o czynności tkanki nerwowej, ściśle wiązała się zatem również z problematyką patofizjologii napadu padaczkowego.

Odrębnym, interesującym problemem pozostaje kwestia metod operacyjnej terapii epileptyków wprowadzona na ziemiach polskich przez Romana Barączą. Sądzę, że dalsze badania mogą odpowiedzieć na pytanie o znaczenie tej metody dla powstania prawie sto lat później procedury stymulacji nerwu błędnego⁴.

Wreszcie, pokrewnym zagadnieniem wymagającym osobnego opracowania pozostaje w mojej opinii aktywność Oddział Chorób Umysłowych, Nerwowych i Psychiatrii Sądowej Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego. Działający w latach sześćdziesiątych i na początku lat siedemdziesiątych XIX w. i założony jako jeden z pierwszych na świecie, Oddział ten stanowił preludium do powstania wiele lat później Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

2. Aktywność naukowo-badawcza wokół problematyki przedstawionej w rozprawie habilitacyjnej:

2.1 Cykl tematycznie powiązanych publikacji

Cykl tematycznie powiązanych publikacji poświęcony sylwetkom wybranych luminarzy nauki o układzie nerwowym, szczególnie istotnych z perspektywy moich badań nad historią epilepsji, neurofizjologii oraz biologii mózgu. Wpływ ich działalności badawczej na rozwój neurologii, neurofizjologii i nauk pokrewnych pozostaje niebagatelny. Cykl objął łącznie 1 doniesienie zjazdowe zagraniczne oraz 8 artykułów opublikowanych w międzynarodowym piśmiennictwie (jestem pierwszym i korespondencyjnym autorem 6 prac, drugim autorem pozostałych 3 prac; łączna punktacja tych prac **IF = 35,057**).

⁴ Pierwsze świadome próby w tym zakresie zostały podjęte w latach osiemdziesiątych XX w. (zob.: J. Zabara, *Peripheral control of hypersynchronous discharge in epilepsy*, „*Electroencephalography and Clinical Neurophysiology*” 1985, t. 61, nr 3, s. S162, [https://doi.org/10.1016/0013-4694\(85\)90626-1](https://doi.org/10.1016/0013-4694(85)90626-1)), wcześniej usiłowano stymulować pień współczulny, o funkcjach przeciwnych do nerwu błędnego lub uciskać tętnicę szyjną, wychodząc z błędnego założenia o przekrwieniu mózgu jako o przyczynie napadu padaczkowego (zob.: D.J. Lanska, J.L. Corning and vagal nerve stimulation for seizures in the 1880s, „*Neurology*” 2002, t. 58, nr 3, s. 452–459, doi:10.1212/wnl.58.3.452).

W cyklu publikacji omówiłem najważniejsze osiągnięcia twórców neurologii światowej, w tym przedstawicieli nauki polskiej (Maksymilian Rose, Robert Remak, Kazimierz Orzechowski), wnosząc do międzynarodowej literatury informacje o polskich uczonych dotychczas całkowicie nieobecne. W przygotowaniu prac sięgnąłem do unikalnych materiałów źródłowych.

- 2.1.1 Owecki Michał K., Bogusz Halina, Magowska Anita, *Henri Meige (1866-1940)*, J. Neurol. **2017**, Vol. 264, nr 11, s. 2348-2350. (zał. II_8_E_15).**

- 2.1.2 2.1.8 Pękacka-Falkowska Katarzyna, Owecki Michał K., Pękacka Anna Maria, *Maksymilian Rose (1883-1937)*, J. Neurol. **2017**, Vol. 264, nr 12, s. 2509-2510. (zał. II_8_E_17).**

- 2.1.3 Owecki Michał K., Skalski Piotr, Magowska Anita, *Jean-Alexandre Barré (1880-1967)*, J. Neurol. **2018**, Vol. 265, nr 4, s. 987-989. (zał. II_8_E_18).**

- 2.1.4 Magowska Anita, Owecki Michał K., Bogusz Halina, *Kazimierz Orzechowski (1878-1942)*, J. Neurol. **2018**, Vol. 265, nr 8, s. 1953-1955. (zał. II_8_E_19).**

- 2.1.5 Skalski Piotr, Owecki Michał K., Magowska Anita. *Jean Baptiste Octave Landry (1826-1865)*, J. Neurol. **2019**, Vol. 266, nr 9, s. 2341-2343. (zał. II_8_E_20).**

- 2.1.6 Owecki Michał K., *Robert Remak (1815-1865) - a Polish-Jewish neuroscientist and his contribution to neuroscience*, Eur. J. Neurol **2019**, Vol. 26, Supplement1, s. 429. Międzynarodowa konferencja *5th Congress of the European Academy of Neurology*, Oslo, Norwegia, 29 czerwca – 2 lipca **2019** r. (zał. II_8_F_24, zał. A.2.1.6).**

- 2.1.7 Owecki Michał K., Magowska Anita, *George Huntington (1850-1916)*, J. Neurol. **2019**, Vol. 266, nr 3, s. 793-795. (zał. II_8_E_22).**

- 2.1.8 Owecki Michał K., León-Sanz Pilar, *Jiří Procházka (1749-1820)*, J. Neurol. **2020**, Vol. 267, nr 3, s. 873-875. (zał. II_8_E_24).**

2.1.9 Owecki Michał K., *Theodor Schwann (1810-1882)*, J. Neurol. **2021**, Vol. 268, nr 12, s. 4921-4922. (zał. II_8_E_25).

2.2 Inne prace związane z tematyką rozprawy habilitacyjnej

2.2.1 Owecki Michał K., *Padaczka na łamach „Przeglądu lekarskiego” w latach 1862-1910* – referat wygłoszony podczas ogólnopolskiego XXV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, Poznań, 10 - 11 października **2019** r.

W referacie omówiłem zagadnienie teorii patogenezy epilepsji, obowiązujących w XIX w. i prezentowanych na łamach „Przeglądu lekarskiego”. W pracy wykazałem aktualność wiedzy na temat padaczki, jaką posiadali polscy lekarze tamtego okresu, a także omówiłem źródła wiedzy polskich medyków i znacznie rozpowszechniania nowych informacji na łamach lekarskiego periodyku polskiego podczas zaborów. Badania oparłem na oryginalnych dziewiętnastowiecznych materiałach źródłowych. W literaturze polskiej zagadnienie to nie było wcześniej podejmowane.

Praca została następnie opublikowana jako rozdział w monografii:

Owecki Michał K. *Padaczka na łamach „Przeglądu Lekarskiego” w latach 1862-1910. Patogeneza choroby*. [w:] „Wybrane problemy historii medycyny. W kręgu epistemologii i praktyki”, Red.: Anita Magowska, Katarzyna Pękacka-Falkowska, **Michał Owecki**, Poznań **2020**, Kontekst, s. 97-114. (zał. II_8_C_8).

2.2.2 Fabianowska Sandra, Owecki Michał K., *Brom w terapii padaczki na łamach „Przeglądu Lekarskiego” w latach 1862-1910*, Acta Med. Pol. **2022**, R 22, z. 1, s. 90-105. (zał. II_8_E_26).

2.2.3 Owecki Michał K., *Hydroterapia w leczeniu padaczki na przełomie XIX i XX w.*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „Rola Czynn timer Środowiskowych w Rozwoju Lecznictwa Uzdrowiskowego w Europie. Kultura Uzdrowiskowa w Europie”, Wiedeń 4 – 5 maja **2023** r.

W referacie omówiłem metody hydroterapeutyczne, wykorzystywane w leczeniu padaczki w XIX i na początku XX w. Wykazałem zależność doboru metod hydroterapii

do ówczesnych koncepcji patogenezy epilepsji. Badania oparłem na kwerendzie materiałów z epoki (XIX i początek XX w.). W literaturze polskiej zagadnienie to według mojej wiedzy nigdy wcześniej nie było podejmowane. Owocem referatu pozostaje rozdział w monografii:

Owecki Michał K., *Miejsce hydroterapii w leczeniu padaczki w latach 1857-1929*, [w:] „Rola czynników środowiskowych w genezie i działalności uzdrowisk europejskich”, red.: Bożena Płonka-Syroka, Paweł Brzegowy, Sławomir Dorocki, Andrzej Syroka, Quaestio, Wrocław **2024**, s. 147-159. (zał. II_8_C_13).

3. Aktywność naukowo-badawcza wokół zagadnień innych aniżeli tematyka rozprawy habilitacyjnej:

W ramach tej części aktywności naukowo-badawczej podejmowałem problematykę z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, przede wszystkim z uwzględnieniem neurologii i dziedzin pokrewnych oraz historii medycyny. Dorobek publikacyjny w obszarze klinicznym stanowił podwaliny dla mojej pracy historyczno-medycznej w obrębie nauk o zdrowiu, a zwłaszcza historii neurologii, neurofizjologii i biologii mózgu. Dla właściwej interpretacji osiągnięć medycznych oraz dla określenia ich historycznej wartości bezcenne okazało się wykształcenie lekarskie. Brak znajomości fizjologii, patologii i anatomii układu nerwowego istotnie utrudniłby mi, a w niektórych przypadkach uniemożliwił, skuteczne przeprowadzenie podjętych badań.

Rozprawa habilitacyjna stanowi kontynuację większości moich wcześniejszych prac traktujących o zagadnieniach klinicznych, ponieważ stały się one fundamentem dla zrozumienia faktów historyczno-medycznych, ich analizy i właściwej interpretacji, a przede wszystkim dla odseparowania zdarzeń przełomowych i istotnych od nieważnych.

3.1 Rozprawa doktorska

Owecki Michał K., *Polimorfizm eksonu 4 genu NFKBIL 1 w populacji pacjentów chorych na stwardnienie rozsiane. Rozprawa doktorska*, Poznań 2005, 82 s. (zał. II_8_H_1).

Praca doktorska powstała w ramach studium doktoranckiego w okresie 2001-2005 przy Katedrze Neurologii Akademii Medycznej (obecnie Uniwersytetu Medycznego) w Poznaniu. Promotor: prof. dr hab. Piotr Kowal.

Streszczenie pracy doktorskiej:

W ramach pracy doktorskiej badaniem objąłem 110 pacjentów ze stwardnieniem rozsianym (SR) oraz 100 pacjentów z grupy kontrolnej. Podstawowym problemem badawczym była ocena wpływu polimorfizmu eksonu 4 genu *NFKBIL1* na predyspozycję do wystąpienia SR w populacji pacjentów polskich, rasa kaukaska. Zgodnie z doniesieniami obecnymi w literaturze światowej niektóre z wariantów tego polimorfizmu były przedstawiane jako istotny, statystycznie znamieny czynnik ryzyka rozwoju SR (w populacji niemieckiej, rasa kaukaska).

Praca łączyła ocenę kliniczną pacjentów (m.in. kwantyfikację objawów neurologicznych w skali EDSS, ocenę przebiegu klinicznego, objawów początkowych, objawów psychicznych/zaburzeń nastroju) z badaniem laboratoryjnym (badania genetyczne wykonywałem w Instytucie Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu w zespole prof. Ryszarda Słomskiego).

W badaniu zakwestionowałem podnoszoną wcześniej zależność pomiędzy badanym polimorfizmem eksonu 4 genu *NFKBIL1* a zwiększonym ryzykiem rozwoju SR. Wykazałem natomiast niższą częstość występowania badanego polimorfizmu pacjentów z pozagąłkowym zapaleniem nerwu wzrokowego. Ponieważ objaw ten w przebiegu SR kojarzy się z lepszym rokowaniem i łagodniejszym przebiegiem klinicznym choroby, badany polimorfizm może wywierać wpływ na jej przebieg kliniczny i odległe rokowanie. W pracy wykazałem ponadto wysoką częstość (około 40%) występowania łagodnego lub umiarkowanego zespołu depresyjnego u pacjentów z SR. Fakt ten posiada istotne implikacje kliniczne, ukazuje bowiem zasadność poszukiwania u tych chorych objawów depresji oraz podejmowania w razie potrzeby stosownych decyzji terapeutycznych.

Badanie ujawniło złożoność procesów dziedziczenia predyspozycji do wystąpienia SR, a pośrednio także samego paradygmatu tej choroby. W tym kontekście zawarte w rozprawie habilitacyjnej rozważania o poszukiwaniach dziedzicznego podłoża epilepsji ściśle korespondują z treścią rozprawy doktorskiej.

Badania w ramach studium doktoranckiego zaowocowały publikacjami:

Artykuły:

3.1.1 Owecki Michał, Kowal Piotr, Kaczmarek-Ryś Marta, Hoppe-Gołębiewska Justyna, Nikisch Elżbieta, Tokarz-Kupczyk Elżbieta, Słomski Ryszard, Kozubski Wojciech. *Analiza polimorfizmu eksonu 4 NFKBIL1 w populacji chorych na stwardnienie rozsiane*. Pol. Merk. Lek. 2010, T. 28, nr 167, s. 366-370. (zał. II_8_E_4).

3.1.2 Owecki Michał K., Kowal Piotr, *Historia badań nad stwardnieniem rozsianym*, Now. Lek. 2003, R. 72, nr 3, s. 218-222. (zał. II_8_A_4).

Artykuł powstał w oparciu o badania historyczne, związane z tematem pracy doktorskiej. Dotychczas w polskim piśmiennictwie stanowi pierwszą z dwóch publikacji poświęconych temu zagadnieniu (w drugiej pracy jest natomiast cytowana – zob. Michał Początek, *Historyczne i filozoficzne aspekty badań na stwardnieniem rozsianym*, Arch His Fil Med 2018, 81, 24–36).

Komunikaty zjazdowe:

3.1.3 Owecki Michał K., Kowal Piotr, Kaczmarek Marta, Hoppe-Gołębiewska Justyna, Kozubski Wojciech, Nikisch Elżbieta, Tokarz-Kupczyk Elżbieta, Słomski Ryszard. *No association between +738T/C polymorphism of NFKBIL1 gene and multiple sclerosis in a Polish population*. Eur. J. Neurol. 2006, Vol. 13 suppl. 2, s. 151-152. (zał. II_8_F_1; zał. A.3.1.3).

3.1.4 Owecki Michał K., Kowal Piotr, Nikisch Elżbieta, Tokarz-Kupczyk Elżbieta, Kozubski Wojciech. *Prevalence of depression in multiple sclerosis patients in a Polish population*. Eur. J. Neurol. 2008, Vol. 15 suppl. 3, s. 146. (zał. II_8_F_3; zał. A.3.1.4).

3.2 Aktywność naukowa w zakresie neurologii ginekologicznej

3.2.1 Monografia:

Owecki Michał, *Choroby układu nerwowego u kobiet w ciąży*, red.: Grzegorz Bręborowicz, Wojciech Kozubski, Gdańsk 2011, Via Medica, s. 76. (zał. II_8_H_2).

Praca stanowi pierwszą i dotychczas jedyną polską monografię, podejmującą tytułową problematykę (w literaturze poświęcone są jej jedynie rozdziały w podręcznikach). W monografii przedstawiłem charakterystykę kliniczną najczęstszych i najpoważniejszych chorób układu nerwowego, z zaznaczeniem odrębności klinicznych związanych z ciążą. W książce zawarłem ponadto praktyczne zasady diagnostyki i terapii tych chorób u kobiet ciężarnych, między innymi wytyczne przeprowadzania diagnostyki obrazowej chorób układu nerwowego.

Jestem jedynym autorem całej monografii (praca została poddana redakcji przez wybitnych specjalistów: profesora neurologii i ginekologii).

Zawarte w monografii treści poświęcone padaczce stanowiły fundament pod rozważania dotyczące padaczki u kobiet w XIX w. podczas przygotowywania fragmentów rozprawy habilitacyjnej.

Rozdziały w podręcznikach

Poniższe prace stanowią rozdziały lub podrozdziały w podręcznikach dla lekarzy i studentów medycyny. Są one wyrazem mojej aktywności w zakresie neurologii ginekologicznej, a także pokłosiem przedstawionej powyżej monografii, ponieważ po jej wydaniu zostałem zaproszony do współautorstwa podręczników położnictwa i ginekologii w zakresie zagadnień neurologicznych. Jestem pierwszym, głównym i korespondencyjnym autorem wszystkich rozdziałów.

3.2.2 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech, *Cięcie cesarskie w przebiegu chorób neurologicznych*, [w:] „Cięcie cesarskie”, Red.: Zbigniew Słomko, Krzysztof Drews, Ryszard Poręba, Pol. Tow. Ginekol. 2011, s. 322-338. (zał. II_8_C_1).

- 3.2.3 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech, *Choroby neurologiczne*, [w:] „Położnictwo”, T. 2. „Medycyna matczyno-płodowa”, Red. nauk.: Grzegorz H. Bręborowicz, Tomasz Paszkowski. Warszawa 2012, PZWL, s. 296-311. (zał. II_8_C_2).**
- 3.2.4 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech, *Choroby neurologiczne w przebiegu ciąży*, [w:] „Położnictwo i ginekologia”, T. 1. „Położnictwo”, Red. nauk.: Grzegorz H. Bręborowicz, Wyd. 2. Warszawa 2015, PZWL, s. 350-362. (zał. II_8_C_4).**
- 3.2.5 Owecki Michał, Kozubski Wojciech, Bręborowicz Grzegorz H. *Układ nerwowy*, [w:] *Farmakoterapia w położnictwie* Red. nauk.: Grzegorz H. Bręborowicz, Marzena Dworacka, Warszawa 2018, PZWL, s. 197-216. (zał. II_8_C_5).**
- 3.2.6 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech, *Choroby neurologiczne*, [w:] „Położnictwo i ginekologia”, T. 1 „Położnictwo”, Red. nauk.: Grzegorz H. Bręborowicz, Krzysztof Czajkowski, Wyd. 3., Warszawa 2020, PZWL, s. 417-430. (zał. II_8_C_7).**

3.3 Aktywność naukowa w zakresie tematyki związanej z boreliozą układu nerwowego

W ramach tej części mojej aktywności naukowej koncentrowałem się na zagadnieniach klinicznych. W efekcie powstały prace omawiające kliniczne aspekty neuroboreliozy w oparciu o najnowsze dane literaturowe. Jestem głównym, pierwszym lub jedynym autorem artykułu, rozdziałów lub podrozdziałów poświęconych temu zagadnieniu. Poszukiwania podłoża boreliozy (zwieńczone sukcesem stosunkowo niedawno – w 1982 r.) korespondują z rozważaniami nad ewolucją paradygmatu padaczki w rozprawie habilitacyjnej.

- 3.3.1 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech. Obraz kliniczny neuroboreliozy. Wiad. Lek. 2007, T. 60, nr 3-4, s. 167-170. (zał. II_8_E_2).**

- 3.3.2 Owecki Michał**, Juszczyk Jacek, Tylewska-Wierzbanowska Stanisława, Kozubski Wojciech. *Borelioza z Lyme – neuroborelioza*, [w:] „Choroby zakaźne układu nerwowego”, Red. nauk.: Paweł P. Liberski, Wojciech Kozubski, Michael Katz, Warszawa **2015**, PZWL, s. 37-45. (zał. II_8_C_3).
- 3.3.3** Garlicki Aleksander, Juszczyk Jacek, Kurnatowska Alicja, Liberski Paweł P., **Owecki Michał**, *Choroby infekcyjne układu nerwowego*, [w:] „Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny”, T. 2., Wyd. 3., red.: Wojciech Kozubski, Wydaw. Lek. PZWL, Warszawa **2023**, s. 481-559. (zał. II_8_C_10).
- 3.3.4** Garlicki Aleksander, Juszczyk Jacek, Kurnatowska Alicja, Liberski Paweł P., **Owecki Michał**, *Choroby infekcyjne układu nerwowego*, [w:] „Neurologia. Kompendium”, red.: Wojciech Kozubski, Wyd. 2., Wydaw. Lek. PZWL, Warszawa **2024**, s. 318-367. (zał. II_8_C_14).

3.4 Aktywność naukowa w obszarze chorób neurodegeneracyjnych

Aktywność naukową w zakresie chorób zwyrodnieniowych układu nerwowego podjąłem już na początku swojej pracy lekarskiej, skupiając się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z chorobami pozapiramidowymi, przede wszystkim chorobą Parkinsona i chorobą Huntingtona. W ramach tej działalności opublikowałem jako pierwszy autor trzy prace poglądowe:

- 3.4.1 Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Podłoże molekularne a obraz kliniczny płasawicy Huntingtona*, Now. Lek., **2001**, R. 70, nr 6, s. 640-646. (zał. II_8_A_1).
- 3.4.2 Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Biologia molekularna chorób poliglutaminowych*, Post. Hig. **2002**, T. 56, nr 6, s. 779-788. (zał. II_8_A_2).
- 3.4.3 Owecki Michał K.**, Michalak Sławomir, Kozubski Wojciech. *Psychopatologia chorób układu nerwowego w wieku podeszłym*. Neurol. Neurochir. Pol. **2011**, T. 45, nr 2, s. 161-168. (zał. II_8_E_5).

Ponadto w latach **2009-2011** uczestniczyłem w pracach zespołu prof. Teresy Torlińskiej (Katedra Fizjologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu). Owocem tej działalności były 2 komunikaty zjazdowe oraz praca oryginalna analizująca dobowe wahania melatoniny i kortyzolu w chorobie Huntingtona i w udarze niedokrwiennym mózgu:

3.4.4 Adamczak-Ratajczak Agnieszka, Kupsz Justyna, Torlińska Teresa, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, Buraczyńska-Andrzejewska Beata, *Circadian rhythms of melatonin and cortisol in neurological diseases*, J. Physiol. Pharmacol. **2011**, Vol. 62 suppl. 1, s. 66.

3.4.5 Adamczak-Ratajczak Agnieszka, Gibas-Dorna Magdalena, **Owecki Michał**, Zielonka Daniel, Kupsz Justyna, Chęcińska Zuzanna, Sowińska Anna, Krauss Hanna, Torlińska Teresa, *Ischemic stroke in the extra-hypothalamic brain structures impacts circadian timekeeping within 24 hours of onset*, J. Physiol. Pharmacol. **2017**. Vol. 68, suppl. 1, s. 86.

3.4.6 Adamczak-Ratajczak Agnieszka, Kupsz Justyna, **Owecki Michał**, Zielonka Daniel, Sowińska Anna, Chęcińska-Maciejewska Zuzanna, Krauss Hanna, Michalak Sławomir, Gibas-Dorna Magdalena, *Circadian rhythms of melatonin and cortisol in manifest Huntington's disease and in acute cortical ischemic stroke*, J. Physiol. Pharmacol. **2017**, Vol. 68, nr 4, s. 539-546. (zał. II_8_E_13).

(IF=2,478; 50 cytowań wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

Ponadto, w latach **2009-2017** swoją aktywność realizowałem w zespole prof. Jolanty Dorszewskiej (Pracownia Neurobiologii Katedry Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu). Efektem tej działalności były: rozdział w monografii zagranicznej, dwie prace oryginalne oraz szereg krajowych i zagranicznych doniesień zjazdowych:

Rozdział zagraniczny

3.4.7 Kowalska Marta, **Owecki Michał**, Predecki Michał, Wize Katarzyna, Nowakowska Joanna, Kozubski Wojciech, Lianeri Margarita, Dorszewska

Jolanta, *Aging and neurological diseases*, [w:] „Senescence - physiology or pathology”, Red.: Jolanta Dorszewska, Wojciech Kozubski, Rijeka **2017**, InTech, s. 63-94. (zał. II_8_D_1).

(37 cytowań wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

Prace oryginalne:

3.4.8 Owecki Maciej, Dorszewska Jolanta, Sawicka-Gutaj Nadia, Oczkowska Anna, **Owecki Michał K.**, Michalak Michał, Fischbach Jakub, Kozubski Wojciech, Ruchała Marek, *Serum homocysteine levels are decreased in levothyroxine-treated women with autoimmune thyroiditis*, BMC Endocr. Disord. **2014**, Vol. 14: 18, [s. 1-6]. (zał. II_8_E_9).

(IF=1,710, 22 cytowania wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

3.4.9 Oczkowska Anna, Florczak-Wyspiańska Jolanta, Permoda-Osip Agnieszka, **Owecki Michał**, Lianeri Margarita, Kozubski Wojciech, Dorszewska Jolanta, *Analysis of PRKN variants and clinical features in Polish patients with Parkinson's disease*, Curr. Genomics **2015**, Vol. 16, nr 4, s. 215-223. (zał. II_8_E_12).

(IF=2,430, 9 cytowań wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

Referat zjazdowy na zaproszenie:

3.4.10 *Patogeneza i patofizjologia choroby Huntingtona*. Referat wygłoszony na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Choroba Huntingtona – leczenie, rehabilitacja, opieka”, Zakopane, 23 - 25 października **2009** r. – wykład plenarny na zaproszenie. (A.3.4.10).

Komunikaty zjazdowe:

3.4.11 Florczak Jolanta, Dorszewska Jolanta, **Owecki Michał**, Wolny Łukasz, Kozubski Wojciech. *Osoczowe katecholaminy i ich metabolity w moczu u chorych z chorobą Parkinsona i z zanikiem wieloukładowym*. [w:] „IV Zjazd Sekcji Schorzeń Pozapiramidowych Polskiego Towarzystwa Neurologicznego. Bronisławów, 21-24 V **2009**”, Bronisławów 2009, s. 52-53. (zał. II_8_F_4).

- 3.4.12** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Różycka Agata, Rubiś Błażej, Jagodziński Paweł P., Kozubski Wojciech. *SNCA, PARK2 and LRRK-2 mutations in Polish patients with sporadic Parkinson's disease*. The 10th International Symposium. „Molecular Basis of Pathology and Therapy in Neurological Disorders”, Warsaw, 25-26 November 2010”, Acta Neurobiol. Exp. **2011**, Vol. 71, nr 1, s. 148-149. (zał. II_8_F_14).
- 3.4.13** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Różycka Agata, Rubiś Błażej, Marcinkowski Michał, Osmola Krzysztof, Krahel A., Lewandowski Leszek, Jagodziński Paweł, Kozubski Wojciech. *Analysis of PARK2 gene mutation in sporadic Parkinson's disease*. Folia Neuropathol. **2010**, Vol. 48, nr 4, s. 314. (zał. II_8_F_5).
- 3.4.14** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Analiza występowania mutacji genów SNCA i PARK2 u chorych z chorobą Parkinsona*, [w:] „V Kopernikańskie Seminarium Doktoranckie. Toruń, 16-18 VI 2011”, Toruń **2011**, s. 93. (zał. II_8_F_6).
- 3.4.15** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Różycka Agata, Rubiś Błażej, Jagodziński Paweł, Kozubski Wojciech, *Analysis of SNCA and PARK2 mutations in sporadic Parkinson's disease*. Neurodegener. Dis. **2011**, Vol. 8 suppl. 1, s. 1. (zał. II_8_F_7).
- 3.4.16** Florczak Jolanta, Dorszewska Jolanta, Różycka Agata, Półrolniczak Anna, Bugaj Robert, Wolny Łukasz, **Owecki Michał**, Jagodziński Paweł P., Kozubski Wojciech. *COMT gene polymorphism and parameters of blood pressure in patients with Parkinson's disease*. Folia Neuropathol. **2011**, Vol. 49, nr 3, s. 240. (zał. II_8_F_9).

- 3.4.17** Bugaj Robert, Wolny Łukasz, Różycka Agata, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, Półrolniczak Anna, **Owecki Michał**, Jagodziński Paweł, Kozubski Wojciech. *MAO-A, COMT, NET gene polymorphisms and the levels of catecholamines and their metabolites in patients with Parkinson's disease*. Neurodegener. Dis. **2011**, Vol. 8 suppl. 1, 1 s. (zał. II_8_F_10).
- 3.4.18** Białek Paweł, Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Skibińska Maria, Kozubski Wojciech. *Mutations of the SNCA gene and alpha-synuclein level in the patients with diseases of the extrapyramidal system*. Neurochemical Conference 2011. The Days of Neurochemistry "Genetic and molecular mechanisms of neurological diseases. Progress in diagnosis and therapy". Warsaw, Poland, 20-21 October 2011", Pharmacol. Rep. **2011**, Vol. 63, nr 5, s. 1285. (zał. II_8_F_11).
- 3.4.19** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Białek Paweł, Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech. *Simultaneous analysis of selected mutations in SNCA and PARK2 genes in patients with Parkinson's disease*. Neurochemical Conference 2011. The Days of Neurochemistry "Genetic and molecular mechanisms of neurological diseases. Progress in diagnosis and therapy". Warsaw, Poland, 20-21 October 2011", Warszawa 2011, Pharmacol. Rep. **2011**, Vol. 63, nr 5, s. 1294. (zał. II_8_F_12).
- 3.4.20** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech. *Poszukiwanie mutacji w genach SNCA i PARK2 istotnych dla diagnostyki choroby Parkinsona*. [w:] „XXI Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologicznego. Poznań, 7-10 IX 2011 r.”, Poznań **2011**, s. 1. (zał. II_8_F_13).
- 3.4.21** Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Białek Paweł, Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Analysis of the frequency of mutations in genes important for molecular diagnostics of*

Parkinson disease, Acta Bioch. Pol. **2012**, Vol. 59 suppl. 3, s. 16. (zał. II_8_F_15).

3.4.22 Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, Różycka Agata, Półrolniczak Anna, Wolny Łukasz, **Owecki Michał**, Jagodziński Paweł P., Kozubski Wojciech, *COMT gene polymorphism and parameters of blood pressure in patients with Parkinson's disease and multiple system atrophy*, 8th International Congress on Mental Dysfunction & Other Non-Motor Features in Parkinson's Disease and Related Disorders, Berlin, Germany, May 3-6, Berlin **2012**, s. 1. (zał. II_8_F_16).

3.4.23 Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Poszukiwanie mutacji w wybranych genach o potencjalnym znaczeniu dla diagnostyki molekularnej choroby Parkinsona*, [w:] „VI Kopernikańskie Seminarium Doktoranckie. Toruń, 13-15 VI 2012”, Toruń **2012**, s. 76. (zał. II_8_F_17).

3.4.24 Dorszewska Jolanta, Debek A., Oczkowska Anna, Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Polymorphisms of the PARK2 gene and Parkin protein levels in patients with Parkinson's disease*, Acta Neurobiol. Exp. **2013**, Vol. 73, nr 1, s. 191. (zał. II_8_F_18).

3.4.25 Półrolniczak Anna, Dorszewska Jolanta, Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Analysis of mutation in SPR and HTRA2 genes in patients with Parkinson's disease*, [w:] „11th International Symposium on "Molecular Basis of Pathology and Therapy in Neurological Disorders". Warsaw, November 22-23, 2012”, Acta Neurobiol. Exp. **2013**, Vol. 73, nr 1, s. 190-191. (zał. II_8_F_19).

3.4.26 Owecki Maciej, Dorszewska Jolanta, Sawicka-Gutaj Nadia, Oczkowska Anna, **Owecki Michał K.**, Michalak Michał, Fischbach Jakub, Kozubski Wojciech, Ruchała Marek. *Serum homocysteine levels are decreased in levothyroxine-treated women with autoimmune thyroiditis*, Endocr. Abstr. **2014**, Vol. 35, abstr. P202. (zał. II_8_F_20).

3.5 Aktywność naukowa w obszarze neurosonologii

Moja działalność badawcza w obszarze ultrasonograficznej diagnostyki chorób układu nerwowego koresponduje z problematyką chorób zwyrodnieniowych mózgu. Efektem mojej współpracy z zespołem Katedry Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu były dwie publikacje oryginalne (w tym jedna o charakterze interdyscyplinarnym, łącząca problematykę naczyniową i endokrynologiczną) oraz dwa doniesienia zjazdowe:

Prace oryginalne:

- 3.5.1** Ambrosius Wojciech, Michalak Sławomir, **Owecki Michał**, Łukasik Maria, Florczak-Wyspiańska Jolanta, Kozubski Wojciech, *Substantia nigra hyperechogenicity in Polish patients with Parkinson's disease*, Folia Morph. **2014**, Vol. 73, nr 3, s. 267-271. (zał. II_8_E_10).

(IF=0,336; 3 cytowania wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

- 3.5.2** Owecki Maciej, Sawicka-Gutaj Nadia, **Owecki Michał K.**, Ambrosius Wojciech, Dorszewska Jolanta, Oczkowska Anna, Michalak Michał, Fischbach Jakub, Kozubski Wojciech, Ruchała Marek, *Pulsatility index in carotid arteries is increased in levothyroxine-treated Hashimoto disease*, Horm. Metab. Res. **2015**, Vol. 47, nr 8, s. 577-580. (zał. II_8_E_11).

(IF=2,029; 22 cytowania wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

Komunikaty zjazdowe:

- 3.5.3** Ambrosius Wojciech, Michalak Sławomir, **Owecki Michał**, Łukasik Maria, Florczak-Wyspiańska Jolanta, Kozubski Wojciech, *Zastosowanie ultrasonografii przezczaszkowej do oceny hyperechogeniczności istoty czarnej w polskiej populacji pacjentów z chorobą Parkinsona*, [w:] „XXII Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologicznego. Szczecin, 3-6 IX 2014 r.”, Szczecin **2014**, s. 100-101.

- 3.5.4** Ambrosius Wojciech, Michalak Sławomir, **Owecki Michał**, Łukasik Maria, Florczak-Wyspiańska Jolanta, Kozubski Wojciech, *The results of transcranial sonography in the group of Polish patients with Parkinson*

disease: Case-control study, Cerebrovasc. Dis. **2015**, Vol. 39, suppl. 1, s. 31. (zał. II_8_F_22).

3.6 Aktywność naukowa w obszarze neurologii klinicznej

W pracach naukowych poświęconych zagadnieniom z obszaru neurologii klinicznej podejmowałem tematykę terapii chorób układu nerwowego oraz kazuistyczną. Między innymi, poszerzyłem literaturę (jako autor pierwszy i korespondencyjny) o nowe opisy bardzo rzadkich schorzeń, takich jak choroba *moyamoya* i zespół Melkerssona-Rosenthala. W poniższych pracach (zazwyczaj jako pierwszy lub drugi autor) aktywnie uczestniczyłem w powstaniu manuskryptów, a w większości również w ich przygotowaniu do druku:

Prace kazuistyczne i pogładowe:

- 3.6.1 Owecki Michał**, Węgrzyn Danuta, Kozubski Wojciech, *Choroba moyamoya z częstymi incydentami niedokrwienymi - opis przypadku*, Neurol. Neurochir. Pol. **2003**, T. 37, nr 2, s. 419-427. (zał. II_8_A_3).
- 3.6.2 Owecki Michał K.**, Kozubski Wojciech. *Buflomedil w praktyce klinicznej*. Aktual. Neurol. **2003**, nr 2, s. 44-51. (zał. II_8_A_5).
- 3.6.3 Owecki Michał K.**, Kapelusiak-Pielok Magdalena, Kowal Piotr, Kozubski Wojciech. *Obustronny zespół krokodylich łez w przebiegu zespołu Melkerssona-Rosenthala - opis przypadku*. Neurol. Neurochir. Pol. **2006**, T. 40, nr 5, s. 450-454. (zał. II_8_E_1).
- 3.6.4 Owecki Michał K.**, Kozubski Wojciech. *Terapia ostrego okresu udaru niedokrwienego mózgu*. Udar Mózgu **2007**, T. 9, nr 2, s. 79-98. (zał. II_8_E_3).
- 3.6.5 Owecki Michał K.**, Łukasik Maria, Kozubski Wojciech. *Współczesne zasady farmakoterapii migreny*. Now. Lek. **2011**, R. 80, nr 2, s. 116-125. (zał. II_8_E_6).

3.6.6 Łukasik Maria, **Owecki Michał K.**, Kozubski Wojciech, *Leczenie doraźne i profilaktyka napadów migreny*. Neuropsychiatr. Neuropsychol. **2012**, Vol. 7, nr 1, s. 7-18. (zał. II_8_E_7).

3.6.7 Łukasik Maria, **Owecki Michał K.**, *Efficacy of antiplatelet treatment in stroke prevention: past, present, and future*. Drug Dev. Res. **2013**, Vol. 74, nr 7, s. 428-439. (zał. II_8_E_8).

(IF=0.734; 2 cytowania wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

3.6.8 Florczak-Wyspiańska Jolanta, **Owecki Michał**, Rzymkowska Małgorzata, Batura-Gabryel Halina, Kozubski Wojciech, *Intracranial tumorous lesion as the first manifestation of Langerhans cell histiocytosis: A diagnostic and therapeutic challenge - case report*. J. Alzheimers Dis. Parkinsonism **2017**, Vol. 7, nr 1 art. 298 [s. 1-5]. (zał. II_8_E_16).

Aktywnie uczestniczyłem w powstaniu manuskryptu jako drugi autor, ponadto zajmowałem się opisanym pacjentem prowadząc jego diagnostykę i terapię szpitalną.

3.6.9 Wawrocka Anna, Walczak-Sztulpa Joanna, Badura-Stronka Magdalena, **Owecki Michał**, Kopczyński Przemysław, Mrukwa-Kominek Ewa, Skorczyk-Werner Anna, Gasperowicz Piotr, Płoski Rafał, Krawczyński Maciej R., *Co-occurrence of Jalili syndrome and muscular overgrowth*. Am. J. Med. Genet. A **2017**, Vol. 173, nr 8, s. 2280-2283. (zał. II_8_E_14).

(IF=2.264; 12 cytowań wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

Kluczowym dla powstania publikacji było wykonane przeze mnie badanie elektromiografii oraz omawiający wynik tego badania fragment artykułu mojego autorstwa.

Komunikaty zjazdowe:

3.6.10 **Owecki Michał**, Węgrzyn Danuta, Kozubski Wojciech, *Udar niedokrwienny w przebiegu choroby moyamoya u 44-letniej pacjentki - opis*

przypadku, Neurol. Neurochir. Pol. **2002**, T. 36 suppl. 2, s. 364. (zał. II_8_B_2).

3.6.11 Owecki Michał K., Kozubski Wojciech. *Niedrożność tętnic szyjnych wewnętrznych oraz tętnicy kręgowej prawej powikłana mielopatią szyjną - opis przypadku.* Neurol. Neurochir. Pol. **2005**, T. 39, nr 4 suppl. 2, s. S404-S405. (zał. II_8_B_4; zał. A.3.6.11).

3.6.12 Owecki Michał K., Kapelusiak-Pielok Magdalena, Kowal Piotr, Kozubski Wojciech. *Bilateral crocodile tears syndrome in the course of Melkersson-Rosenthal syndrome: A case report.* Eur. J. Neurol. **2007**, Vol. 14 suppl. 1, s. 266. (zał. II_8_F_2; zał. A.3.6.12).

3.7 Aktywność naukowa w obszarze historii nauk o zdrowiu

Od chwili uzyskania zatrudnienia w Uczelni w październiku 2016 r. (Uniwersytet medyczny w Poznaniu, Katedra Historii i Filozofii Nauk Medycznych) kontynuowałem wcześniejszą ścieżkę mojej aktywności naukowej, nadal podejmując zagadnienia związane z neurologią, neurofizjologią oraz nauką o mózgu, jednak przede wszystkim koncentrując się na problematyce kierunkowej dla nowego miejsca pracy. Z tego względu, rozprawa habilitacyjna oraz gros publikacji po 2016 r. skupiają się na kwestiach związanych z szeroko pojętą historią nauk o zdrowiu i medycyny, zwłaszcza neurologii i dziedzin pokrewnych. Wcześniejszy dorobek naukowy, związany z neurologią kliniczną, stał się dla mnie fundamentem dla dalszych pogłębionych badań, ukierunkowanych na ocenę procesów regulujących powstanie i rozwój nauk o zdrowiu, zwłaszcza związanych z układem nerwowym.

W ramach tej aktywności powstały wymienione powyżej rozprawa habilitacyjna i cykl artykułów, niektóre spośród wyszczególnionych wcześniej prac, a dodatkowo również:

Rozdziały w monografiach:

- 3.7.1** Magowska Anita, Pękacka-Falkowska Katarzyna, **Owecki Michał**, Bogusz Halina, Skalski Piotr, *Kalendarium Wydziału Lekarskiego I 1918-2018*, [w:] „100-lecie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu”, Red.: Ewa Wender-Ożegowska, Anita Magowska, Poznań, Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, **2019**, s. 27-147. (zał. II_8_C_6).
- 3.7.2** **Owecki Michał K.**, *Obraz pandemii w historii medycyny. Pandemia grypy "hiszpańskiej" w latach 1918-1920, czyli nihil novi sub sole*. [w:] „COVID-19 w ujęciu interdyscyplinarnym”, Red.: Sławomir Michalak, Poznań **2022**, s. 24-35. (zał. II_8_C_9).
- 3.7.3** **Owecki Michał K.**, *Wybuch epidemii cholery w Warszawie w 1892 roku w dyskusjach Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. [w:] „Wyzwania, idee i czas. Wybrane problemy z dziejów nauk medycznych”, Red. nauk.: Wojciech Ślusarczyk, Maja Kozdrój, Lublin **2023**, Wydaw. Episteme, s. 53-72. (zał. II_8_C_11).
- 3.7.4** Owecki Michał K., *Narodziny doktryny neuronu: spór i wspólne zwycięstwo Cajala i Golgiego*, [w:] „Dokonania i wyzwania polskiej historiografii medycznej. Referaty Ogólnopolskiego Kongresu Historii Medycyny w setną rocznicę I Zjazdu Polskich Historyków Medycyny (1924-2024)”, red.: Edward Białek, Krzysztof Huszcza, Sylwia Krzemińska, Weronika Rymer, t. III, s. 147-157, Quaestio, Wrocław **2024**. (zał. II_8_C_12).
- 3.7.5** **Owecki Michał K.**, *Terapia moralna obłąkanych w modelu opieki szpitalnej Philippea Pinela i Jeana-Etiennea Esquirola*, [w:] „Choroba w świetle filozofii, teologii i historii medycyny”, red.: Michał K. Owecki, Wydaw. Nauk. Kontekst, Poznań **2024**, s. 81-92. (zał. II_8_C_15).

Artykuły:

- 3.7.6** Owecki Michał K., „*O puchlinie kanału kręgowego*” - rzecz z początków neurologii w Polsce. Krytyczne omówienie rozprawy doktorskiej Wincentego Herberskiego, Med. Nowożyt. **2019**, T. 25, nr 1, s. 77-98. (zał. II_8_E_21).

3.7.7 Owecki Michał K., *Histologia tkanki nerwowej według Henryka Hoyera*, Kwart. Hist. Nauki **2019**, R. 64, nr 4, s. 9-24. (zał. II_8_E_23).

3.7.8 Magowska Anita, **Owecki Michał**. *Ireneusz Wierzejewski: treatment of amputees of the upper limb in Poznan during the Great War*, Int. Orthop. **2022**, Vol. 46, nr 2, s. 401-407. (zał. II_8_E_27).

Praca oparta na archiwaliach, wprowadza do piśmiennictwa międzynarodowego nowe i nieobecne wcześniej treści, poświęcone sylwetce i osiągnięciom wybitnego polskiego lekarza, twórcy poznańskiej ortopedii w okresie międzywojennym, Ireneusza Wierzejewskiego.

(IF=2.7)

Referaty zjazdowe:

3.7.9 *Padaczka na łamach „Przeglądu lekarskiego” w latach 1862-1910*

Referat wygłoszony na XXV Zjeździe Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, Poznań, 10 - 11 października **2019** r.

3.7.10 *Punkcja lędźwiowa – recepcja nowej metody diagnostycznej na ziemiach polskich*. Referat wygłoszony na XXVI Zjeździe Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, Bydgoszcz, 21- 23 września **2022** r.

3.7.11 *Wybuch epidemii cholery w Warszawie w 1892 roku w dyskusjach Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. Referat wygłoszony na XXVI Zjeździe Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, Bydgoszcz, 21- 23 września **2022** r.

3.7.12 *Hydroterapia w leczeniu padaczki na przełomie XIX i XX w.* Referat wygłoszony na Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt.: Rola Czynników Środowiskowych w Rozwoju Lecznictwa Uzdrowiskowego w Europie. Kultura Uzdrowiskowa w Europie (15), Wiedeń 4 - 5 maja **2023** r. (zał. A.3.7.12).

3.7.13 *Narodziny doktryny neuronu: spór i wspólne zwycięstwo Cajala i Golgiego.*

Referat wygłoszony na Ogólnopolskim Kongresie Historii Medycyny w setną rocznicę I Zjazdu Polskich Historyków Medycyny i Farmacji (1924–2024), Wrocław, 22–24 maja 2024. (zał. A.3.7.13).

3.7.14 *Alienacja i samotność osób psychicznie i nerwowo chorych – od Pinela do*

Charcota. Referat wygłoszony na Pierwszej Ogólnopolskiej Konferencji Interdyscyplinarnej „Medycyna – historia – filozofia – teologia: problemy pogranicza”, Poznań, 29 stycznia 2024 r. (zał. A.3.7.14).

4. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

4.1 Współpraca z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym

4.1.1 Warszawski Uniwersytet Medyczny, Klinika Neurologii (Warszawa 01.10.2011-31.12.2011) – staż zrealizowany w celu poszerzenia wiedzy z zakresu neurologii i neurofizjologii, niezbędnej do realizacji dalszych badań naukowo-klinicznych z zakresu obydwu tych dziedzin. W efekcie, ukazała się publikacja:

Wawrocka Anna, Walczak-Sztulpa Joanna, Badura-Stronka Magdalena, **Owecki Michał**, Kopczyński Przemysław, Mrukwa-Kominek Ewa, Skorczyk-Werner Anna, Gasperowicz Piotr, Płoski Rafał, Krawczyński Maciej R., *Co-occurrence of Jalili syndrome and muscular overgrowth*. Am. J. Med. Genet. A **2017**, Vol. 173, nr 8, s. 2280-2283. (zał. II_8_E_14).
(IF=2.264; 12 cytowań wg scholar.google, stan z 6 marca 2025 r.)

4.2 Współpraca z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Od 2022 r. współpracuję z prof. UAM dr hab. filozofii Przemysławem Strzyżyńskim na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, realizując

wspólny projekt naukowo-badawczy obejmujący zagadnienia pogranicza medycyny, nauk o zdrowiu, filozofii, teologii, etyki oraz historii tych dziedzin. Celem programu jest poszukiwanie, opisywanie i badanie elementów wspólnych dla wyżej wymienionych dziedzin, przejawów ich wzajemnego przenikania oraz oddziaływania. Wpływ filozofii i teologii na rozwój medycyny w przeszłości pozostaje niekwestionowany, tymczasem współcześnie, w dobie sceptycznego racjonalizmu, owo wzajemne oddziaływanie może wydawać się już nieaktualne. W ramach programu badam te zależności, przede wszystkim problem oddziaływania współczesnej filozofii, teologii, etyki na konstrukcję paradygmatu zdrowia i choroby oraz recepcję cierpienia i śmierci.

Dotychczas owocem współpracy były m.in.:

4.2.1 Wykład otwarty na Wydziale Teologii UAM pt. „Medycyna na pograniczu filozofii, religii i teologii” – wygłoszony przeze mnie w czerwcu 2023 r.

Wykład poświęcony zagadnieniu wspólnych treści, jakie łączą medycynę z filozofią, religią i teologią. Są nimi głęboki humanizm, poszukiwanie dobra człowieka oraz prawdy o człowieku. (zał. A.4.2.1).

4.2.2 Wspólna dla UMP i UAM ogólnopolska konferencja pt. „Medycyna – historia – filozofia – teologia: problemy pogranicza” – styczeń 2024 r.

Konferencja stanowiła pierwsze tego typu wydarzenie z planowanego cyklu. W konferencji uczestniczyli m.in. prof. Anita Magowska (UMP), prof. Krzysztof Stachewicz (UAM), dr Mateusz Szubert (Uniwersytet Opolski), dr Anna Żuk (Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie). Poruszone zostały zagadnienia dotyczące pogranicza nauk o zdrowiu oraz nauk humanistycznych: filozofii (zwłaszcza etyki) oraz teologii. (zał. A.4.2.1, A.4.2.2).

4.2.3 Monografia pt. *Choroba w świetle filozofii, teologii i historii medycyny*, Poznań 2024, red. Michał K. Owecki.

Publikacja powstała jako dzieło pokonferencyjne, w oparciu o zgłoszone referaty. Jej naczelnym przesłaniem była próba spojrzenia z perspektywy historycznej na zagadnienia choroby i śmierci, a także próba ich demedykalizacji poprzez humanizację. Zawarte w monografii artykuły ukazują cierpienie człowieka widziane w powyższym

kontekście przez farmaceutów, etyków, filozofów, historyków, teologów i lekarzy. (zał. II_1_1.2).

- 4.2.4 Wprowadzenie niektórych treści pozyskanych w ramach współpracy naukowo-badawczej na Wydziale Teologicznym do materiałów dydaktycznych dla studentów Wydziału Lekarskiego w ramach przedmiotu fakultatywnego o mózgu (2024 r.).

4.3 Współpraca z Katedrą Historii Medycyny Uniwersytetu Jagiellońskiego

- 4.3.1 W trakcie realizacji pozostaje zainicjowany przeze mnie projekt badawczy we współpracy z Katedrą Historii Medycyny *Collegium Medicum* UJ. Projekt zatytułowany „Początki neurochirurgii polskiej” realizuję w oparciu o zasoby archiwalne Katedry Historii Medycyny UJ oraz Biblioteki Głównej UJ. Przeprowadzona przeze mnie kwerenda rękopisów na UJ ujawniła szereg materiałów dotyczących tematyki projektu. W literaturze brakuje natomiast publikacji wyczerpująco omawiających okoliczności wyodrębnienia się neurochirurgii na ziemiach polskich. Celem projektu jest uzupełnienie tej luki, a także opracowanie m.in.: źródeł wiedzy pionierów neurochirurgii polskiej, sposobów transferu tej wiedzy, osiągnięć neurochirurgów polskich, oddziaływania polskich uczonych na neurochirurgię światową. (zał. A.4.3.1).

- 4.3.2 Staż naukowo-badawczy w Katedrze Historii Medycyny CM UJ – luty 2025 r. Podczas stażu dokonałem kwerendy zasobów archiwalnych UJ oraz zebrałem część materiałów koniecznych dla dalszego prowadzenia projektu badawczego.

4.4 Współpraca zagraniczna

- 4.4.1 W ramach współpracy międzynarodowej w 2020 r. podjąłem wspólne badania z prof. Pilar León-Sanz (Universidad de Navarra, Hiszpania). Przedmiotem projektu były badania nad życiorysem i osiągnięciami czeskiego pioniera neurologii, Jiřego Procháske. Procháska jako jeden z najwybitniejszych twórców neurofizjologii przyczynił się do wprowadzenia

technik elektrofizjologicznych do badania układu nerwowego, tworząc podwaliny pod później opracowane techniki elektromiografii i elektroencefalografii.

Efektem tej kooperacji była wspólna publikacja:

Owecki Michał K., León-Sanz Pilar, *Jiří Procháska (1749-1820)*, J. Neurol. **2020**, Vol. 267, nr 3, s. 873-875. (zał. II_8_E_24).
(*IF= 4,849*)

5. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

5.1 Osiągnięcia dydaktyczne

Dydaktyka przeddyplomowa:

- 5.1.1** Prowadzenie zajęć obowiązkowych z *neurologii* dla studentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej / Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w ramach studium doktoranckiego w latach **2002-2006**.
- 5.1.2** Prowadzenie zajęć obowiązkowych z *neurologii* w języku angielskim dla studentów anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej / Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w latach **2002-2016** w ramach umowy o dzieło dla pracownika spoza Uczelni.
- 5.1.3** Prowadzenie zajęć obowiązkowych dla studentów Wydziału Lekarskiego, Wydziału Farmaceutycznego, Wydziału Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu z przedmiotów: *historia medycyny; historia farmacji; historia audiologii i foniatrii* w latach **2016-2025**.
- 5.1.4** Prowadzenie zajęć obowiązkowych z *historii medycyny* w języku angielskim dla studentów anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w latach **2018-2021**.
- 5.1.5** Prowadzenie zajęć fakultatywnych dla studentów Wydziału Lekarskiego i Wydziału Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu z przedmiotów: *etyka lekarska w praktyce lekarskiej – analiza przypadków; historia najważniejszych osiągnięć medycyny XX w.; komunikacja z pacjentem terminalnie chorym; historia neurologii i badań nad mózgiem* w latach **2016-2025**.

- 5.1.6 Opracowanie autorskich materiałów dydaktycznych z zakresu: *bioetyki, historii neurologii, historii technologii medycznych, historii największych odkryć w medycynie XX w., digitalizacji w medycynie, zjawiska medykalizacji* – dla potrzeb dydaktyki w Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu w latach **2016 – 2024**.
- 5.1.7 Opracowanie autorskiego programu nowego przedmiotu fakultatywnego poświęconego *historii neurologii oraz historii badań nad mózgiem*; w tym: opracowanie sylabusu oraz materiałów dydaktycznych dla potrzeb tego przedmiotu (fakultet uruchomiony w **2024 r.**).
- 5.1.8 Kierownik: pracy magisterskiej z historii farmacji (**2021 r.**) i pracy licencjackiej z zakresu dietetyki (**2023 r.**), Uniwersytet Medyczny w Poznaniu.
- 5.1.9 Recenzent pracy magisterskiej z historii położnictwa (**2024 r.**), Wydział Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu.

Dydaktyka podyplomowa:

- 5.1.10 Opiekun specjalizacji w dziedzinie neurologii dr n. med. Urszuli Łagan-Jędrzejczyk oraz dr n. med. Magdaleny Badury-Stronki
- 5.1.11 *Wieloogniskowa neuropatia ruchowa – program lekowy, diagnostyka i leczenie* – wykład na zaproszenie wygłoszony podczas Konferencji Szkoleniowej *Neuropsychiatria 2016. Wytyczne, Rekomendacje, Doniesienia*. Poznań, **2016 r.** (zał. A.5.1.11).
- 5.1.12 Członek Komisji Egzaminacyjnej Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w zakresie Historii Medycyny (**2017 r. – nadal**).

5.2 Osiągnięcia organizacyjne

- 5.2.1. Członek Rady Wydziału oraz Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego Akademii Medycznej w Poznaniu w okresie studiów
- 5.2.2. Członek Kolegium Redakcyjnego recenzowanego krajowego czasopisma naukowego „Acta Medicorum Polonorum” (**2017 r. – nadal**).
(<https://actamedicorum.ump.edu.pl/18/redakcja-i-rada-naukowa>).

- 5.2.3. Wiceprzewodniczący Zarządu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych na kadencję 2024-2027. (<https://www.pthnm.pl/pthnm/zarzad/>).
- 5.2.4. Organizator ogólnopolskiej konferencji naukowej wraz z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „Medycyna – historia – filozofia – teologia: problemy pogranicza” (2024 r.; zał. A.4.2.1, A.4.2.2).
- 5.2.5. Udział w pracach Zjazdu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych w Poznaniu (2016 r.)
- a. Przewodniczący jednej z sesji.
 - b. Redaktor monografii pozjazdowej. (zał. II_1_1.1).

5.3 Osiągnięcia popularyzujące naukę

- 5.3.1 Opracowanie informacji biograficznych poświęconych dziekanom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego oraz Akademii Medycznej w Poznaniu w ramach obchodów stulecia Uniwersytetu Poznańskiego / UAM (2020 r.): „Poczet Dziekanów Wydziału Lekarskiego (od 1993 r. Wydziału Lekarskiego I) Uniwersytetu Poznańskiego, Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu” - <https://wl.ump.edu.pl/poczet-dziekanow/wydzial>
- 5.3.2 Opracowanie materiałów historycznych dotyczących Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu w ramach obchodów stulecia Uniwersytetu Poznańskiego / Uniwersytetu Adama Mickiewicza (2020 r.)
- 5.3.3 Opiekun studenckiego koła naukowego przy Katedrze Historii i Filozofii Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (2019-2021)
- 5.3.4 Prowadzący sesję anglojęzyczną na konferencji naukowej studentów i licealistów *Młodzież w Świecie Nauki. III Spotkanie Młodzieży Licealnej i Studentów*, Poznań (2017 r.; zał. A.5.3.4).
- 5.3.5 Wygłoszenie pogadanki dla dzieci szkolnych o zasadach udzielania pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwie podczas wakacji – Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Urszulańskich, Poznań 2024
- 5.3.6 Artykuły w czasopismach nierecenzowanych:

- 5.3.6.1 **Owecki Michał K.**, Kozubski Wojciech, *Farmakoterapia migrenowego bólu głowy w świetle najnowszych badań naukowych*, Świat Med. Farm. **2004**, nr 2, s. 34, 36-41. (zał. II_8_A_6).
- 5.3.6.2 **Owecki Michał**, Kozubski Wojciech, *Zespół Gilles de la Tourette*, Służ. Zdr. **2005**, nr 51-54, s. 39-42. (zał. II_8_A_7).
- 5.3.6.3 . **Owecki Michał**. *Stwardnienie rozsiane*. Służ. Zdr. **2006**, nr 39-42, s. 33-35. (zał. II_8_A_8).

6. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

1. Uzyskanie specjalizacji z neurologii – **2007** r. (zał. A.6.1).
2. Kursy w zakresie klinicznego zastosowania toksyny botulinowej – XI-**2010** r., I-**2011** r., IX-**2011** r., IV-**2015** r. (zał. A.6.2.1-A.6.2.4).
3. Licencja EMG Polskiego Towarzystwa Neurofizjologii Klinicznej – **2016** r. (zał. A.6.3).
4. Członkostwo w Polskim Towarzystwie Neurologicznym, Polskim Towarzystwie Neurofizjologii Klinicznej, European Huntington Disease Network, European Association for the History of Medicine and Health. (zał. A.6.4.1, A.6.4.2)
5. „Nagroda Naukowa Indywidualna Rektora Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe w 2020 roku” – nagroda przyznana w **2021** r. (zał. A.6.5).
6. Opracowywanie opinii biegłego z zakresu neurologii na potrzeby Sądu Powszechnego RP oraz Prokuratury RP w latach **2012-2022**.

Poznań, dnia 11 marca 2025 r.

.....
(podpis wnioskodawcy)